

Statenmededeling

Onderwerp

Smart Mobility SmartwayZ.NL - koers, aanpak en projecten

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De koers, aanpak en stand van zaken van de projecten op het gebied van Smart Mobility in het kader van het programma SmartwayZ.NL

Aanleiding

Smart Mobility is de verzamelnaam voor nieuwe mobiliteitsoplossingen als gevolg van technologische ontwikkelingen. Het begrip wordt veel gebruikt, toch is er nog veel onduidelijkheid over. Zo zijn er verschillende beelden over wat Smart Mobility precies inhoudt, wat voor effecten we er van kunnen verwachten en wat de rol van de overheid is. Komende periode worden de eerste projecten vanuit het programma SmartwayZ.NL zichtbaar. Daarom willen wij u *nu* nader informeren. Deze informatie is aanvullend op de halfjaarlijkse voortgangsrapportages SmartwayZ.NL die u regulier ontvangt.

Bevoegdheid

Wij informeren uw Staten over koers, aanpak en stand van zaken van Smart Mobility vanuit onze uitvoerende rol. Uw Staten kunnen hiervan kennisnemen op basis van uw controlerende rol

Kernboodschap

1. En-én-aanpak

Binnen het programma SmartwayZ.NL werken wij met veel partijen samen aan de bereikbaarheid van Zuid Nederland. Het motto is: 'Smart Mobility waar het kan, asfalt waar het moet'. Deze én-én-aanpak is gekozen, omdat op de korte termijn alleen Smart Mobility, een aantal directe knelpunten, die we nu ervaren, niet kan oplossen. Op de langere termijn zien we veel potentie, die naast een gunstig effect op verkeersveiligheid en doorstroming, ook bij kan dragen aan het

verbeteren van de leefbaarheid en het versterken van onze economie. Reden om nu te investeren in de versnelling van deze ontwikkeling.

2. *Smart Mobility heeft impact op alle vormen van mobiliteit.*

Smart Mobility biedt nieuwe oplossingen voor alle vormen van mobiliteit, zoals de fiets, het openbaar vervoer, het goederenvervoer en de auto. Oplossingen kunnen nieuwe diensten zijn, zoals app's, betere communicatie tussen voertuigen onderling en met de infrastructuur of de ontwikkeling van platforms voor logistiek om informatie te delen. We onderscheiden de volgende vier werkvelden:

- Connected en Autonoom Rijden
- Smart Logistics
- Mobility as a Service (MaaS)
- Verkeersmanagement

3. Strategie: Connected en Autonoom Rijden en Smart Logistics leidend, opschaling in Mobility as a Service.

Zowel in binnen- als buitenland wordt volop gewerkt aan Smart Mobility. Het is een economische groeimarkt en de ontwikkeling sluit aan bij de maatschappelijke behoefte aan grotere keuzevrijheid voor onze burgers. De zelfrijdende en gedeelde auto is daarbij vaak het eindbeeld.

Wij kiezen in Zuid Nederland binnen SmartwayZ.NL voor een scherpe positie in dit speelveld: wij kiezen niet sec voor zelfrijdend, maar juist voor de ontwikkeling van verkeersmanagement waarin vervoersmiddelen onderling communiceren met hun omgeving en vice versa en op basis daarvan hun rijgedrag aanpassen: dit heet connected en coöperatief. Dit doen we voor zowel personen als goederenvervoer. Om de bereikbaarheid en leefkwaliteit in de Brabantse dorpen en steden te verbeteren, zetten we in op Mobility as a Service. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij mobiliteitsoplossingen die elders, zoals bij het programma OV Vernieuwing, worden ontwikkeld. Kortom:

Voorop lopen in de ontwikkeling van:

- Verkeersmanagement, naar Cooperative Intelligent Transport Services (C-ITS), naar Connected Automated Driving (CAD)
- Smart Logistics

Volgend in de ontwikkeling van:

- Mobility as a Service (MaaS)

De keuze om als Zuid Nederland voorop te lopen in Connected en Automated Driving en Smart Logistics is logisch omdat de economische kracht van Noord-Brabant in de logistieke en automotieve sector zit. En omdat we met onder andere de Automotive Campus, een groot aantal hoogwaardige kennis- en

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

onderzoekinstellingen hebben op dit gebied. Er is een jarenlange ervaring in de regio op het gebied van verkeersmanagement en ITS.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

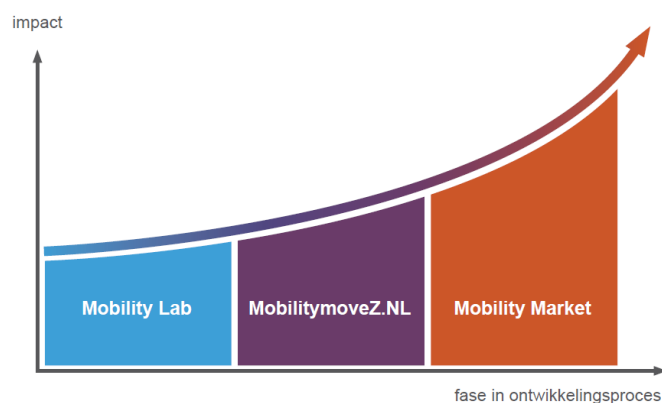
En dat doen we omdat deze thema's passen bij de regio: er is veel vrachtverkeer op de route Rotterdam/Antwerpen naar het Ruhrgebied en in de dorpen en steden wordt in toenemende mate overlast ervaren van vrachtverkeer (vooral bouw- en retailgerelateerd) en geparkeerde vrachtwagens.

Op het gebied van 'Mobility as a Service' (MaaS) hebben de Brabantse steden (waaronder Eindhoven) een belangrijke rol. Als provincie werken we aan de transitie van klassiek OV naar MaaS binnen het programma Vernieuwing OV. Daarin hebben uw Staten een actieve rol middels de werkgroep Vernieuwing OV. Meer informatie over concrete projecten binnen dit traject is te vinden op www.brabant.nl/vernieuwingov onder experimenten.

4. Meer gebruik van Smart Mobility oplossingen is noodzakelijk om maatschappelijke doelen te bereiken.

Het succes van Smart Mobility oplossingen hangt in sterke mate af van meer gebruik en dus de acceptatie van de reiziger/gebruiker van nieuwe oplossingen. Daarom investeren wij in het bouwen van een duurzame relatie met onze reizigers en willen we meer inzicht ontwikkelen in hun behoeften in het project Reizigersaanpak.

Om te voorkomen dat er willekeurig wordt geïnvesteerd in losse projecten, werken we volgens een groeistrategie aan opschaalbare en veelgebruikte oplossingen. De nieuwe oplossingen worden vooral ontwikkeld bij kennis- en onderwijsinstellingen en bedrijven. Daarom zetten we in op een marktgestuurde ontwikkeling van nieuwe oplossingen en opschaling van succesvolle oplossingen. Daar waar mogelijk richten we onze inspanningen op zelfstandige verdienmodellen voor de markt. Dat doen we via de volgende aanpak:

Hiermee wordt Smart Mobility in de komende jaren een vast onderdeel van de uitvoering van onze kerntaak. We werken consequent aan opschaling van nieuwe initiatieven en verbreden de aanpak. Samen met de Brabantse steden werken we toe naar een stadsregionale aanpak waarbij ook kleinere gemeenten gaan profiteren van de kansen die Smart Mobility biedt. Smart Mobility wordt daarmee een vast element van de integrale Brabantse mobiliteitsaanpak.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

Faciliteren van start ups in Mobility Lab

We bieden startups faciliteiten om hun prototype te testen in de praktijk. Hierin werken we samen met de regio Rotterdam, om samen meer mogelijkheden te kunnen bieden. Er zijn voor 2018, 16 startups geselecteerd. Zoals de deelauto's van Amber Mobility, een vrachtfietssysteem voor binnenstedelijke logistiek en WIJPark: een parkeerapp inclusief vooraf reserveren en betalen die in Eindhoven en Helmond van start gaat.

Ontwikkelen en beproeven in MobilitymoveZ.NL

Voor mobiliteitsoplossingen die de startupfase ontgroeid zijn, is het belangrijk om in een gecontroleerde omgeving te kunnen testen. Op diverse locaties in Brabant, bieden we daarom de ruimte aan bedrijven om in het dagelijks verkeer nieuwe mobiliteitsconcepten uit te proberen. De ambitie is om binnen vier jaar mobiliteitsconcepten voor personen- en goederenvervoer te implementeren, gebaseerd op vrijwel volledig autonoom rijden, in het stedelijk gebied en waarbij zo veel mogelijk sprake is van on-demand diensten en duurzame (elektrische) aandrijving.

Circa 60 bedrijven hebben interesse getoond en dit aantal blijft groeien. Met zes consortia tekenen we begin mei 2018 een intentieovereenkomst. Met andere consortia zijn we in gesprek. De innovatieve concepten die getest gaan worden lopen uiteen van deelautoconcepten en on-demand autonome shuttles, tot innovatieve concepten voor verkeersmanagement. De eerste praktijkproeven zullen starten na de zomer van 2018.

Matchen vraag en aanbod in Mobility Market

Daarnaast faciliteren we opschaling van bewezen succesvolle Smart Mobility oplossingen. Dat doen we door het matchen van vraag en aanbod in een marktplaats voor mobiliteit. Hier worden concrete problemen op de hoofdwegen in het programma SmartwayZ.NL en de behoeften van de reiziger (vraag), gematcht met mogelijke diensten of oplossingen vanuit de markt (aanbod).

De eerste dienstverlening in Mobility Market start op de A2 Eindhoven-Weert in juni 2018. Deze is er op gericht om de komende twee jaar structurele gedragsverandering en het terugdringen van de CO2 uitstoot te bereiken. Vervolgens worden ook op de N279, de regio Zuidoost-Brabant en op de A58 Breda-Eindhoven bewezen mobiliteitsdiensten ingezet voor het bijdragen aan het verlichten van de knelpunten.

Smart Logistics

Voor logistiek starten we met het verzamelen van relevante data en inzichten, om effectiviteit in de logistieke keten te verhogen, beter de logistieke stromen te kunnen managen en kansen voor innovatie te benutten.

Er wordt in 2018 een open dataplatform ingericht voor publieke en private partijen (logistiek en dienstverleners). Hierdoor worden ritten beter gepland, beter verspreid over de dag en mogelijk gecombineerd tussen vervoerders zodat er minder verkeer is. Ook worden er diverse projecten gestart (onder andere op de N279), gericht op het voorkomen van ongelukken, een snellere doorstroming rond werkzaamheden- en het verminderen van wachttijden bij distributiecentra.

5. Samenwerking is noodzakelijk om Smart Mobility oplossingen te laten werken. Zowel tussen overheden als met marktpartijen, kennis- en onderwijsinstellingen en reizigers

Het werken als één overheid is cruciaal in het realiseren van Smart Mobility oplossingen. Daarom werken wij in één uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van I&W, Rijkswaterstaat, provincies Noord-Brabant en Limburg en de B5-steden samen.

De traditionele opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie verschuift steeds meer naar een gelijkwaardig partnership. Als overheid vervullen we hierbij de rol als facilitator of als eerste klant (launching customer). Daar waar nog geen zelfstandige verdienmodellen mogelijk zijn voor de marktpartijen, maar waar wel veel maatschappelijke voordelen zijn te behalen of vanuit onze verantwoordelijkheid als wegbeheerder, blijven we de business-to-government aanpak volgen.

Consequenties

1. De effecten van Smart Mobility zijn nog onzeker

Op dit moment is het nog niet standaard om de effecten van Smart Mobility te kwantificeren bij de afweging rond aanleg of verbreding van infrastructuur. Er is nog geen nationale consensus over hoe Smart Mobility oplossingen in de zogenaamde MER-procedure kan worden opgenomen. Daarom werken we als provincie Noord-Brabant, in nauwe samenwerking met Ministerie van I&W en Rijkswaterstaat Zuid-Nederland aan een aanpak voor de implementatie van Smart Mobility-oplossingen in infrastructurele trajecten. Participatie met omwonenden/gebruikers wordt hierin meegenomen via een Social Design aanpak.

Ook investeren wij actief in de kennisontwikkeling op het gebied van effectbepaling. Dat doen we door voor onze projecten aan de voorkant de nieuwste simulaties uit te voeren. En door bij realisatie, onder andere via de Innovatiecentrale in Helmond, de effecten te monitoren.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

Pas als er consensus is over te behalen effecten, zijn oplossingen klaar voor brede opschaling. Op dit moment is dat met name het geval bij de uitrol van mobiliteitsdiensten zoals gedragsbeïnvloeding. De effecten worden via landelijke methoden gemonitord en gevalideerd.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

2. Smart Mobility stelt hogere eisen aan digitalisering

De beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardiger data over mobiliteit, is noodzakelijk om de gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Dit vraagt van de overheden, dus ook van de provincie, een sterke impuls op het inwinnen, ontsluiten en beheren van onze data.

Europese en internationale zaken

Het slagen van Smart Mobility is afhankelijk van internationale afspraken op het gebied van communicatie standaarden en protocollen. Deze standaarden worden waar aanwezig toegepast. Daarnaast leveren we, in Europese samenwerkingsprojecten, een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van dergelijke standaarden en protocollen.

Op het gebied van Smart Mobility zijn veel internationale bedrijven actief. Nieuwe uitvragen worden daarom waar mogelijk gepubliceerd via Europese kanalen.

We hebben het afgelopen jaar geïnvesteerd in samenwerkingsverbanden rond Smart Mobility met onder andere Duitsland, België en de Verenigde Staten. Hierdoor ondersteunen we Brabantse/Nederlandse bedrijven om zich in het buitenland te positioneren en zetten we Brabant internationaal op de kaart als een aantrekkelijke regio voor buitenlandse automotieve bedrijven om zich te vestigen.

Communicatie

Om het bewustzijn van de mogelijkheden van Smart Mobility bij bewoners en reizigers te vergroten loopt in 2018 de provinciale publiekscampagne 'Dit is Smart'. U kunt deze bekijken via www.brabant.nl/subsites/ditissmart. Daarnaast is de Zuid-Nederlandse aanpak van Smart Mobility uitgebreid onder de aandacht gebracht bij marktpartijen en andere overheden uit binnen- en buitenland tijdens de internationale Intertraffic-beurs, die eind maart 2018 heeft plaatsgevonden. Actuele informatie is te vinden via www.smartwayZ.NL.

Vervolg

Wij bieden aan uw Staten via een themasessie nader te informeren over de ontwikkelingen en projecten op het gebied van Smart Mobility.

Bijlagen

Smart Mobility projectenoverzicht april 2018

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4346562

PS: 4350894

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer G.A. Koolen, (073) 680 84 43, gkoolen@brabant.nl,

Opdrachtnemer: mevrouw J.G.M. De Zoete-Jongen, (073) 681 28 46,
tdzoete@brabant.nl,